

Examen Financieel Echtscheidingsadviseur Particulier

9 oktober 2020

Locatie Utrecht (Aristo)
9.30 uur – 12.30 uur (3 uur)

30 MC vragen

Let op:

In de beantwoording van de vragen dient u uit te gaan van de wet- en regelgeving per 1 januari 2020, de relevante jurisprudentie en uitvoeringsbesluiten en de door de Stichting RFEA gepubliceerde standpunten die samenhangen met de toetstermen van de Stichting RFEA.

- Ga uit van de informatie die in de vraag gegeven is en voeg zelf geen veronderstellingen toe.
- Indien niets anders is vermeld, hebben de vragen betrekking op de situatie op de dag van het examen.
- Zaken / gebeurtenissen die niet in de vraag zijn vermeld, hebben niet plaatsgevonden.
- Achter de namen staat aangegeven of het een man/jongen (M) of vrouw/meisje (V) betreft.
- Kies uit één van de vier alternatieven. Geef het (meest) juiste antwoord.

Vraag 1.

Martijn (M) en Mimi (V) zijn zeven jaar kinderloos getrouwd geweest in gemeenschap van goederen. Hun huwelijk is in februari 2020 geëindigd door de dood van Mimi, die onder zeer verdachte omstandigheden plaatsvond. Martijn wordt verdacht van moord op Mimi en bevindt zich in voorarrest tot de strafzaak tegen hem behandeld wordt. Een week voor haar dood had Mimi een eenzijdig verzoek tot echtscheiding ingediend. De ontbonden huwelijksgemeenschap van Martijn en Mimi is nog niet verdeeld. De broer van Mimi wil graag weten of Martijn, als hij onherroepelijk wordt veroordeeld, nog haar erfgenaam is.

Wat is de grond voor de ontbinding van de huwelijksgemeenschap en is Martijn na een veroordeling nog erfgenaam van Mimi?

- De gemeenschap is ontbonden door het overlijden van Mimi. Martijn is na een veroordeling geen erfgenaam.
- De gemeenschap is ontbonden door het overlijden van Mimi. Martijn is na een veroordeling wel erfgenaam.
- De gemeenschap is ontbonden door het verzoek tot echtscheiding. Martijn is na een veroordeling geen erfgenaam.
- De gemeenschap is ontbonden door het verzoek tot echtscheiding. Martijn is na een veroordeling wel erfgenaam.

Vraag 2.

Menno (M, 36 jaar) en Yvette (V, 24 jaar) wonen sinds 2018 ongehuwd samen. Zij zijn in gesprek bij een mediator om de scheiding te regelen. Menno wil graag de gezamenlijke woning overnemen. Hij heeft daarom aan de mediator gevraagd of het mogelijk is om een aantal levensverzekeringen over te dragen aan Yvette en daarmee een deel van de overwaarde van de gezamenlijke woning aan haar te voldoen. Yvette wil hier best mee instemmen, mits dit voor haar fiscaal geen negatieve gevolgen heeft. Yvette is voorlopig toch eerst bij haar moeder gaan wonen (2 maart 2020 BRP ingeschreven), die sinds het overlijden van haar vader alleen in de ouderlijke koopwoning woont.

Gegevens levensverzekeringen	ingangsdatum
- Lijfrenteverzekering (koopsom, volledig aftrekbaar)	1-3-1997
- Kapitaalverzekering eigen woning	1-5-2003
- Stamrechtverzekering (ontslagvergoeding)	1-3-2005

Alle verzekeringen voldoen voor de scheiding aan de fiscale eisen. Alleen Menno is op alle polissen verzekeringnemer en verzekerde. Het verzoek om de verzekeringen aan Yvette over te dragen zal, samen met de getekende akte van verdeling, na het passeren bij de notaris naar de verzekeraars worden verzonden.

Welke polis(sen) kunnen door Menno, zonder dat deze voor de inkomstenbelasting (fictief) tot uitkering komt / komen, worden overgedragen aan Yvette in het kader van de overbedeling?

- De stamrechtverzekering
- De stamrechtverzekering en de kapitaalverzekering eigen woning
- Alle drie de polissen
- De lijfrenteverzekering en de kapitaalverzekering eigen woning

Vraag 3.

Fedor (10 jaar oud, M) is geboren toen zijn moeder Mona (V) een relatie kreeg met Leona (V), maar tegelijkertijd ook nog ongehuwd samenwoonde met Enzo (M). Toen Fedor een half jaar oud was, is Enzo met de noorderzon vertrokken. Fedor kent Enzo niet persoonlijk, maar Mona spreekt altijd over hem als zijn vader. Leona, met wie Mona nog altijd ongehuwd samenwoont, zorgt al vanaf zijn geboorte voor Fedor en wil graag zijn juridisch ouder worden. Fedor en Mona zouden dat beiden heel fijn vinden omdat er dan, als er dan iets met Mona gebeurt, altijd iemand is om voor Fedor te zorgen. Enzo heeft op een verzoek van Mona laten weten nergens aan mee te willen werken.

Hoe kan Leona alsnog juridisch ouder worden van Fedor?

- a. Leona moet Fedor adopteren want erkenning is niet mogelijk.
- b. Leona kan Fedor adopteren, maar erkenning is ook mogelijk.
- c. Leona moet het juridisch ouderschap door de rechter laten vaststellen. Adoptie is niet mogelijk zonder toestemming van Enzo.
- d. Leona kan alleen met toestemming van Mona en na ontkenning vaderschap van Enzo Fedor adopteren.

Vraag 4.

Ebru (V) en Burak (M) zijn op 23 januari 2019 getrouwd in gemeenschap van goederen. Burak is verliefd geworden op Eva (V) en heeft vorige week het verzoek tot echtscheiding ingediend. Tijdens hun huwelijk woonden Burak en Ebru samen in de woning die Burak al voor het huwelijk in eigendom had. Burak wil van het huis af want hij wil zo snel mogelijk intrekken bij Eva, die in een andere stad woont. Ebru voelt zich “ingeruild” en wil nergens aan meewerken.

Kan Burak het huis zonder medewerking van Ebru verkopen en leveren aan derden?

- a. Ja, hij heeft van Ebru geen toestemming voor de verkoop van de woning nodig en hij kan zonder haar de woning aan derden leveren.
- b. Ja, hij heeft van Ebru geen toestemming voor de verkoop van de woning nodig, maar zij kunnen alleen gezamenlijk de woning aan derden leveren.
- c. Nee, hij heeft van Ebru toestemming voor de verkoop van de woning nodig, maar daarna kan hij alleen de woning aan derden leveren.
- d. Nee, hij heeft van Ebru toestemming voor de verkoop van de woning nodig en zij kunnen alleen gezamenlijk de woning aan derden leveren.

Vraag 5.

Harry (M, 58 jaar) is in 2018 ontslagen. In de vaststellingsovereenkomst met zijn werkgever is vastgelegd dat van zijn ontslagvergoeding (in totaal € 135.000) € 103.846 bestemd is voor toekomstige loonderving en € 31.154 ter compensatie van verlies aan pensioenopbouw. Hij heeft het totale netto bedrag (€ 65.000) op een speciaal daarvoor geopende spaarrekening op zijn naam gestort. Helaas heeft Harry nog steeds geen andere baan kunnen vinden. Als aanvulling op zijn WW-uitkering heeft hij geld opgenomen van de betreffende spaarrekening. Ook na het wegvallen van deze uitkering zal hij maandelijks van het saldo van deze rekening blijven leven. Het saldo is inmiddels gedaald naar € 38.000.

In december 2019 heeft Harry een brief van de advocaat van zijn vrouw Guurtje (V, 56 jaar) ontvangen met de mededeling dat zij het verzoek tot echtscheiding gaat indienen en dat zij op grond van de verdeling van de huwelijksgemeenschap de helft van de ontslagvergoeding eist. Harry voelt zich na een huwelijk van 30 jaar gedumt en is hier woedend over. Gelukkig heeft zijn advocaat aangegeven dat hij de ontslagvergoeding niet / niet geheel met Guurtje hoeft te delen.

Welk deel van de ontslagvergoeding blijft buiten de verdeling van de huwelijksgemeenschap?

- Er blijft niets van de ontslagvergoeding buiten de verdeling.
- € 15.000
- € 23.000
- € 38.000

Vraag 6.

Annelie (V) en Douke (M) zijn getrouwd onder huwelijkse voorwaarden met een finaal verrekenbeding en gaan in goed onderling overleg scheiden. Het finaal verrekenbeding omvat de volgende tekst:

“Indien het huwelijk wordt ontbonden door het overlijden van één van de echtgenoten of echtscheiding, zal er worden afgerekend alsof de echtgenoten in algehele gemeenschap van goederen waren gehuwd. Het vermogen van ieder van de echtgenoten bestaat uit het saldo van de goederen en schulden die bij het bestaan van een algehele gemeenschap van goederen daartoe zouden hebben behoord of waarvan de waarde daarbij in aanmerking zou worden genomen.”

In de huwelijksvoorwaarden is niets over een afrekendatum bepaald. Annelie en Douke blijven na de echtscheiding nog een jaar bij elkaar wonen, want pas dan is Annelie haar nieuwbouw appartement gereed.

Welke peildatum geldt voor de omvang van het te verrekenen vermogen en welke datum geldt voor de waardering?

a. Omvang:	datum indienen verzoekschrift
Waardering:	datum indienen verzoekschrift
b. Omvang:	datum feitelijk uiteengaan
Waardering:	datum feitelijk uiteengaan
c. Omvang:	datum indienen verzoekschrift
Waardering:	datum feitelijk uiteengaan
d. Omvang:	datum feitelijk uiteengaan
Waardering:	datum indienen verzoekschrift

Vraag 7.

Jos (M) en Fien (V) zijn op 15 augustus 2014 getrouwd zonder huwelijkse voorwaarden. Op 15 juli 2014 is Fien bij Jos in zijn koopwoning komen wonen (BRP ingeschreven). Dit was voor het eerst in haar leven dat zij in een koopwoning ging wonen. Ook Jos had voor de aankoop van deze woning op 15 maart 2008 nog nooit in een koopwoning gewoond. De aankoop (€ 400.000 incl. kosten) heeft hij destijds voldaan uit een spaarhypothec van € 200.000, een aflossingsvrije hypothec van € 100.000 en € 100.000 eigen middelen.

Op 15 januari 2015 is de woning verbouwd voor een bedrag van € 30.000. Dit bedrag is voldaan uit een tweede hypothec (30-jarige annuïteit, volledig box 1).

Op 15 augustus 2019 is op de aflossingsvrije hypothec € 50.000 extra afgelost uit een schenking van Jos zijn vader. In de schenkingsakte is een uitsluitingsclausule opgenomen.

Jos heeft begin dit jaar zijn hart verloren aan zijn tennispartner Petra (V) en is inmiddels bij haar gaan wonen. In het op 15 maart 2020 getekende echtscheidingsconvenant zijn zij overeengekomen dat de woning voor een waarde van € 575.000 door Fien wordt overgenomen onder de verplichting de bestaande hypotheek voor haar rekening te nemen (op datum passeren in totaal € 276.000). De SEW op naam van Jos wordt ook door Fien overgenomen en voortgezet. Fien heeft geen verhoging van de hypothec nodig. Het passeren van de woning en het hoofdelijk ontslag heeft plaatsgevonden op 15 mei 2020.

Hoeveel bedraagt, na passeren van de woning en hoofdelijk ontslag, de maximale oud regime EWS van Fien en hoelang heeft zij nog recht op renteaftrek?

- a. Maximaal oud regime: € 150.000
 Maximale renteaftrek: € 150.000 nog 17 jaar en 10 maanden
 € 13.000 nog 24 jaar en 8 maanden
 € 113.000 nog 30 jaar
- b. Maximaal oud regime: € 125.000
 Maximale renteaftrek: € 150.000 nog 17 jaar en 10 maanden
 € 13.000 nog 24 jaar en 8 maanden
 € 113.000 nog 30 jaar
- c. Maximaal oud regime: € 150.000
 Maximale renteaftrek: € 125.000 nog 17 jaar en 10 maanden
 € 25.000 nog 18 jaar en 7 maanden
 € 13.000 nog 24 jaar en 8 maanden
 € 113.000 nog 30 jaar
- d. Maximaal oud regime: € 125.000
 Maximale renteaftrek: € 125.000 nog 17 jaar en 10 maanden
 € 25.000 nog 18 jaar en 7 maanden
 € 13.000 nog 24 jaar en 8 maanden
 € 113.000 nog 30 jaar

Vraag 8.

Magda (V) en Yousef (M) zijn in 2003 getrouwd op huwelijksvoorwaarden. In hun huwelijksvoorwaarden is iedere gemeenschap uitgesloten en staat een finaal verrekenbeding bij overlijden en echtscheiding. In het finaal verrekenbeding wordt verwezen naar de wettelijke gemeenschap en wordt het voorhuwelijksvermogen uitgesloten. Zij hebben in de huwelijksvoorwaarden geen afspraak gemaakt over eventuele vergoedingsrechten. Zij wonen in de woning die Yousef in 2002 op zijn naam heeft aangekocht. De aankoopsom, € 200.000 inclusief kosten, heeft hij volledig gefinancierd met een aflossingsvrije hypotheek. Magda heeft in 2000 van een tante een bedrag geërfd van € 10.000. Zij lost dit bedrag in 2008 af op de hypothecaire lening. Op dat moment had de woning een waarde van € 260.000.

In 2018 overlijden de ouders van Magda zonder testament. Magda erft in totaal (na aftrek erfbelasting) € 35.000. Zij koopt en krijgt geleverd een auto voor € 55.000, waarbij zij de oude gezamenlijke auto inruilt voor een waarde van € 20.000.

Magda en Yousef gaan scheiden en zijn het er over eens dat ieder de eigen bezittingen behoudt. In het vermogensoverzicht staat de woning voor een waarde van € 330.000, de hypotheek voor een bedrag van € 190.000 en de auto van Magda voor een waarde van € 30.000.

Hoeveel moeten Magda en Yousef uit hoofde van verdeling/verrekening van de woning en de auto en eventuele vergoedingsrechten aan elkaar betalen?

- a. Yousef betaalt € 72.500 aan Magda.
- b. Yousef betaalt € 55.000 aan Magda.
- c. Magda betaalt € 5.000 aan Yousef.
- d. Magda betaalt € 2.308 aan Yousef.

Vraag 9.

Heleen (V) is in 2018 gescheiden van Frans (M) met wie zij 10 jaar een geregistreerd partnerschap heeft gehad. De kinderen, Lieke (V, nu 5 jaar) en Siem (M, nu 8 jaar), wonen sinds de scheiding bij Heleen, die is hertrouwd met Johan (M). Heleen is vorige maand tijdens een skivakantie in Oostenrijk om het leven gekomen. In haar testament heeft zij Johan tot voogd benoemd. De kinderen hebben goed contact met zowel hun vader als hun stiefvader.

Wie heeft/hebben na het overlijden van Heleen het gezag over de kinderen?

- a. Frans heeft alleen het gezag over de beide kinderen.
- b. Frans heeft alleen het gezag over Lieke, Johan heeft alleen het gezag over Siem.
- c. Frans en Johan hebben het gezamenlijk gezag over de beide kinderen.
- d. Frans en Johan hebben het gezamenlijk gezag over Lieke, Johan heeft alleen het gezag over Siem.

Vraag 10.

Moos (M) en Nathalie (V) zijn samenwonend en gaan scheiden. Zij hebben twee kinderen (5 en 10 jaar oud). Moos heeft de kinderen erkend en samen met Nathalie gezag over hen. Ze hebben afgesproken dat de kinderen om en om een week bij de ouders verblijven. Nathalie betaalt alle verblijfsoverstijgende kosten van de kinderen. Gelet hierop spreken ze een zorgkorting af van 30%. De kinderen staan ingeschreven in het BRP bij Nathalie en zij ontvangt voor de kinderen kinderbijslag en kindgebonden budget.

Het gezamenlijk eigen aandeel bedraagt volgens de tabel € 1.375. Nathalie ontvangt na de scheiding € 269 kinderbijslag per maand en een kindgebonden budget van € 440. Na de scheiding hebben Moos en Nathalie een draagkracht van respectievelijk € 1.165 en € 87.

Wat is het maandelijks afgeronde alimentatiebedrag dat Moos op basis van de Tremanormen in totaal voor de kinderen dient betalen?

- a. € 753
- b. € 814
- c. € 867
- d. € 1.165

Vraag 11.

De echtscheiding van Daniel (M) en Gini (V) is in november 2015 ingeschreven. Zij hebben in het convenant afgesproken dat zij voor de kosten van verzorging en opvoeding van hun dochter, Esmée (V, 10 jaar) per persoon € 100 op de gezamenlijke kinderrekening storten. Esmée staat ingeschreven op het adres van Gini, maar verblijft feitelijk net zo veel tijd bij haar vader als bij haar moeder. Omdat Gini op moment van scheiding een tijdelijke goede baan had, hadden zij afgesproken dat Daniel geen partneralimentatie verschuldigd was. In 2018 is het contract van Gini helaas niet verlengd en sinds die tijd heeft zij alleen nog parttime werk kunnen vinden. Eind 2018 hebben zij daarom in een aanvullend convenant vastgelegd dat Daniel per maand € 750 partneralimentatie aan Gini betaald. Dit bedrag is voor Gini een welkome aanvulling op haar eigen inkomen (bruto € 18.000 per jaar). Zij maakt zich alleen wel zorgen over haar inkomen als Daniel zou komen te overlijden.

Ga uit van de volgende gegevens:

Bruto minimumloon: € 21.431;

Maximale Anw-nabestaandenuitkering: € 16.023;

Bijzonder partnerpensioen: € 3.600.

Op hoeveel Anw-nabestaandenuitkering heeft Gini jaarlijks recht als Daniel zou komen te overlijden?

- a. € 544
- b. € 1.744
- c. € 4.144
- d. € 9.000

Vraag 12.

Jim (M) en Trudy (V) gaan na 15 jaar ongehuwd samenwonen scheiden. Trudy, die 10 jaar jonger is dan Jim, heeft nooit een middelbaar schooldiploma behaald en altijd voor de drie minderjarige kinderen gezorgd. Jim is al jaren ingenieur bij een groot adviesbureau en geniet een inkomen van € 130.000 bruto per jaar. In hun samenlevingsovereenkomst hebben Jim en Trudy ooit de volgende alimentatieregeling opgenomen:

“De partners komen overeen dat, indien zij de samenwoning beëindigen, de meest draagkrachtige partner verplicht is aan de ander een uitkering tot levensonderhoud te verschaffen. De partners beschouwen dit als een dringende verplichting van moraal en fatsoen. Het bedrag dat wordt uitgekeerd en de duur van de uitkering zijn afhankelijk van de draagkracht, de behoefte, de leeftijd van de partners, de duur van de samenleving en eventuele andere relevante omstandigheden. Partners kunnen afspreken dat de verplichting na de beëindiging van de samenleving wordt afgekocht”.

Jim, die Trudy en de kinderen goed verzorgd wil achterlaten, voelt er voor om naast een maandelijks te betalen kinderalimentatie de partneralimentatie voor Trudy in één keer af te kopen. Bij het opstellen van hun samenlevingsovereenkomst heeft de notaris verteld dat hij dit bij de scheiding van zijn eerste vrouw ook heeft gedaan. Na overleg met Trudy komen ze overeen dat Jim € 70.000 ineens aan Trudy zal voldoen. Deze afspraak wordt op 3 januari 2020 bij de notaris in de akte van verdeling opgenomen. Op 10 januari 2020 heeft Jim dit bedrag aan Trudy betaald. Op 15 februari 2020 verhuist Trudy met de kinderen naar haar nieuwe huurwoning (BRP ingeschreven).

Wat zijn op grond van de Wet Inkomstenbelasting 2001 de gevolgen in 2020 voor Jim en Trudy van de afkoop alimentatie?

a.	Jim:	€ 70.000 persoonsgebonden aftrek
	Trudy:	€ 70.000 periodieke uitkering en verstrekking belast
b.	Jim:	afkoopbedrag niet aftrekbaar
	Trudy:	€ 70.000 periodieke uitkering en verstrekking belast
c.	Jim:	€ 70.000 persoonsgebonden aftrek
	Trudy:	afkoopbedrag onbelast
d.	Jim:	afkoopbedrag niet aftrekbaar
	Trudy:	afkoopbedrag onbelast

Vraag 13.

Werner (M) en Cora (V) wonen ongehuwd samen en gaan scheiden. In de samenlevingsovereenkomst zijn zij overeengekomen dat bij scheiding zij het pensioen van Werner verdelen zoals bepaald in de Wet Verevening pensioenrechten bij scheiding. Cora heeft geen pensioen opgebouwd en zou graag een eigen oudedagsvoorziening hebben. Werner begrijpt dit best en wil hier aan meewerken.

Is het wettelijk mogelijk om op grond van de afspraak betreffende het pensioen van Werner een bruto oudedagsvoorziening voor Cora te creëren?

- Ja, door conversie af te spreken en dit te melden bij de pensioenuitvoerder.
- Ja, door uit hoofde van pensioenverrekening een koopsom te storten in een lijfrenteverzekering op naam van Cora.
- Nee, hiervoor is er geen wettelijke mogelijkheid.
- Nee, want de in de samenlevingsovereenkomst gemaakte afspraak is nietig.

Vraag 14.

Yoann (M) en Aletta (V) zijn tot hun echtscheiding in 2019 zes jaar getrouwd geweest in gemeenschap van goederen. De gemeenschap is nog niet verdeeld. Na de echtscheiding bleek dat Yoann zijn vakantie naar Vietnam in 2018 (kosten € 3.000) nooit heeft betaald. Aletta is hier woest over en weigert aan deze schuld mee te betalen. Zeker nu Yoann kort na terugkomst uit Vietnam haar vertelde dat hij wilde scheiden omdat hij tijdens de soloreis “zichzelf” had gevonden. Tegelijk is zij bang dat het reisbureau ook haar aansprakelijk zal stellen voor deze schuld.

Wie is/zijn aansprakelijk voor deze schuld?

- a. Alleen Yoann voor € 3.000
- b. Zowel Yoann als Aletta, ieder voor € 1.500
- c. Yoann voor € 3.000, Aletta voor € 1.500
- d. Ieder voor € 3.000

Vraag 15.

Randy (M), die in een flinke huwelijks crisis zat met zijn echtgenote Erica (V), is op 3 december 2019 naar een tijdelijke huurwoning vertrokken (BRP ingeschreven). Vervolgens zijn ze met ingang van 19 december 2019 (indiening verzoek tot echtscheiding) in een vervelende scheidingsprocedure beland met veel discussie over de partneralimentatie en de verdeling van de huwelijksgemeenschap, waarin Randy en Erica gedurende 10 jaar gehuwd waren.

Op 1 oktober 2020 is de echtscheidingsbeschikking ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand. De rechtbank heeft, op verzoek van Erica, in de echtscheidingsbeschikking bepaald dat Randy met ingang van de inschrijvingsdatum, maandelijks bij vooruitbetaling, aan Erica een bedrag van € 1.375 aan partneralimentatie dient te voldoen.

Erica gebruikte de echtelijke woning tot 1 december 2020. Op laatstgenoemde datum is de woning verkocht en geleverd aan de nieuwe eigenaar. De voormalige echtelijke woning is verkocht voor € 450.000 (WOZ waarde 1 januari 2020 € 395.000). De hypotheekrente is tot de verkoop volledig door Randy betaald van de gezamenlijke privé rekening (saldo 1 november 2019 € 17.000).

Het op 1 december 2020 op deze rekening resterende saldo hebben zij 50/50 gedeeld. De in 2020 betaalde hypotheekrente bedroeg € 10.450 (€ 8.910 rente eigenwoningsschuld en € 1.540 rente lening box 3). Randy heeft in 2020 een fiscaal jaarloon van € 75.500 en Erica van € 14.000.

Wat is in 2020 het bedrag aan inkomensafhankelijke premie ZVW dat Erica op aanslag dient te betalen?

- a. € 283
- b. € 349
- c. € 526
- d. € 568

Vraag 16.

Rutger (M) is medio 2018 gescheiden van Lot (V). Lot is twee maanden na de scheiding ongehuwd gaan samenwonen met Ewald (M). Jort (M, 4 jaar), de zoon uit haar huwelijk met Rutger, woont sinds januari 2019 bij Lot en Ewald. Hij woonde eerst bij Rutger maar nadat Lot en Ewald hun samenwoning aan Rutger hadden verteld, had Rutger er geen bezwaar tegen Jort naar zijn moeder te laten gaan.

Lot heeft, na langdurig als freelance kracht te hebben gewerkt, nog steeds geen nieuwe baan gevonden en ontvangt ook geen WW-uitkering meer. Zij verzoekt Rutger om een alimentatie van € 500 per maand voor zichzelf en € 500 voor Jort. Rutger betaalt immers ook € 1.000 aan zijn “eerste” gezin. Femke (V, 20 jaar), zijn dochter uit zijn eerste huwelijk, studeert medicijnen en ontvangt van Rutger € 200 per maand. Aan zijn ex-vrouw Aisa (V) betaalt Rutger een alimentatie van € 800 per maand.

Voor wie is Rutger wettelijk onderhoudsplichtig en wat is wettelijk de rangorde?

a. Onderhoudsplichtig:	Jort, Femke, Aisa en Lot
Rangorde:	Jort gaat voor op Femke, Aisa en Lot
b. Onderhoudsplichtig:	Jort, Femke, Aisa en Lot
Rangorde:	Jort en Femke gaan voor op Aisa en Lot
c. Onderhoudsplichtig:	Jort, Femke en Aisa
Rangorde:	Jort gaat voor op Femke en Aisa
d. Onderhoudsplichtig:	Jort, Femke en Aisa
Rangorde:	Jort en Femke gaan voor op Aisa.

Vraag 17.

Antoinette (V) is in 2018 een geregistreerd partnerschap aangegaan met Joyce (V). Pim (M), die Antoinette al sinds haar middelbare schooltijd kent, heeft in het voorjaar van 2019 met Antoinette een notariële overeenkomst gesloten. Hierin is opgenomen dat:

- *Pim, die al vaker spermadonor is geweest, bereid is om zonder dat daar enige geldelijke vergoeding tegenover staat, aan Antoinette sperma af te staan om zich te insemineren;*
- *het niet de bedoeling van Pim is dat hij deel uit gaat maken van het familieleven van Antoinette en het kind dat uit de inseminatie geboren wordt; en*
- *Antoinette verklaart dat zij nooit een bijdrage voor het kind dat (mogelijk) geboren wordt nodig heeft, omdat zij financieel zeer goed in staat is het kind te verzorgen.*

Op 23 december 2019 wordt Erwin (M) geboren. Antoinette dient na de geboorte van Erwin alsnog een verzoek in tot gerechtelijke vaststelling van het ouderschap van Pim. In het verzoek stelt Antoinette dat Pim de verwekker is van Erwin. Zij voert daartoe aan dat zij een kindervens had en dat Erwin door inseminatie is verwekt en geboren. Ook stelt zij dat zij de overeenkomst op verzoek van Pim heeft getekend omdat hij, als er een kind zou komen, geen verantwoordelijkheid voor het kind wilde dragen. Pim, betwist niet dat hij de biologische vader van Erwin is, maar ontkent in de periode van de bevruchting een relatie met Antoinette te hebben gehad en beroept zich op de notariële overeenkomst.

Wordt het verzoek van Antoinette op basis van de wettelijke eisen tot gerechtelijke vaststelling vaderschap toegekend?

- a. Ja, want Pim betwist niet de biologische vader van Erwin te zijn.
- b. Ja, want er is geen sprake van een aanvankelijk anoniem donor.
- c. Nee, want Pim is niet de verwekker van Erwin.
- d. Nee, want Erwin heeft al twee ouders.

Vraag 18.

Marcel (M) en Noortje (V) woonden tot februari 2020 ongehuwd samen in de door hen in 2016 gekochte koopwoning (eigendom 50/50, aankoopprijs € 380.000 incl. verwervingskosten). De kosten hebben zij 50/50 uit eigen middelen voldaan. De aankoop is voldaan uit de netto verkoopopbrengst van de oude woning van Marcel (verkoopprijs € 296.000, makelaarscourtage € 4.000, afgeloste hypotheek € 220.000). Van deze oude hypotheek (volledig aflossingsvrij) was € 200.000 een eigenwoningschuld en viel € 20.000 in box 3.

Het restant van de aankoopprijs hebben zij gefinancierd met een hypothecaire lening van € 308.000 (beiden schuldenaar). De nieuwe hypotheek is voor de helft aflossingsvrij en voor de andere helft in een 30-jarige annuïtaire lening verstrekt.

Omdat zij de hypotheeklasten altijd 50/50 hebben voldaan, hebben zij in 2019 verzocht om ambtshalve toepassing van het besluit eigen woning van 30 januari 2018. Dit is door de inspecteur toegekend en de aanslagen van de voorgaande jaren zijn hierop gecorrigeerd. Waar mogelijk is het aflossingsvrije leningsdeel maximaal als eigenwoningschuld aangemerkt. De maximale EWS is berekend zonder rekening te houden met de uit eigen middelen betaalde financieringskosten.

De woning is kort geleden toebedeeld aan Marcel voor een waarde van € 440.000. De kosten van de akte van verdeling, € 800, hebben zij 50/50 voldaan. Op de passeerdatum is Noortje ontslagen uit de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de bestaande hypotheek (op dat moment in totaal groot € 302.600).

Hoeveel bedraagt, na passeren van de woning en hoofdelijk ontslag, de eigenwoningreserve van Noortje?

- € 68.300
- € 71.000
- € 77.949
- € 145.300

Vraag 19.

Nico (M) is in 2002 gehuwd met Valerie (V) (zonder huwelijkse voorwaarden). In de afgelopen jaren heeft Nico meerdere lijfrentestortingen gedaan als aanvulling op zijn toekomstige pensioen. Nico en Valerie gaan scheiden. Zij hebben in het convenant afgesproken dat alle lijfrenten worden overgedragen aan Valerie uit hoofde van pensioenverrekening (waarde pensioen Nico € 25.000).

Gegevens lijfrenten:	inleg/koopsom	afteikbaar	waarde peildatum
Rekening 1	€ 3.000	€ 2.400	€ 4.200
Rekening 2	€ 6.000	€ 5.400	€ 6.900
Verzekering 1	€ 4.500	€ 4.500	€ 5.800
Verzekering 2	€ 7.000	€ 6.300	€ 8.100

Na de inschrijving van de echtscheiding geeft Nico opdracht om het saldo van de lijfrenterekeningen en de afkoopwaarden van de lijfrenteverzekeringen rechtstreeks over te maken naar een lijfrenterekening op naam van Valerie.

Hoe wordt de overboeking van de bestaande lijfrenten uit hoofde van de pensioenverrekening in de aangifte inkomstenbelasting van Nico verwerkt?

- € 1.170 persoonsgebonden aftrek
- € 405 persoonsgebonden aftrek, € 11.100 negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen
- € 765 persoonsgebonden aftrek, € 13.900 negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen
- € 25.000 negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen

Vraag 20.

Ewoud (M) heeft in 2020 een belastbaar inkomen box 1 van € 61.975. In het belastbaar inkomen box 1 zit onder andere een fictief betaalde partneralimentatie (woongenot) van € 2.500, een periodieke betaalde partneralimentatie van in totaal € 6.950, een eigen woningforfait van € 2.700, een eigenwoningrente van in totaal € 15.000 en een premie arbeidsongeschiktheidsverzekering van € 1.500.

Hoeveel bedraagt de IB tariefcorrectie in 2020?

- a. Nihil
- b. € 532
- c. € 627
- d. € 679

Vraag 21.

Lodewijk (M) en Amelie (V), die elkaar sinds hun studententijd kennen, zijn in 2001 op huwelijkse voorwaarden getrouwd (elke gemeenschap van goederen uitgesloten met jaarlijks periodiek verrekenbeding (ruim inkomensbegrip)). Op moment van huwelijk hadden zij beiden geen spaargeld. Onlangs zijn er ernstige huwelijksproblemen ontstaan die een echtscheiding onvermijdelijk maken. Tijdens de echtscheidingsprocedure krijgen Lodewijk en Amelie slaande ruzie over een collier dat Amelie heeft gekocht in Londen. Bij de aankoop in 2015 hadden ze ook al strijd, omdat Lodewijk het collier met “gigantische nepsteen” absoluut geen € 1.250 waard vond. Kort na de aankoop hebben ze op een open dag van Sotheby’s echter ontdekt dat de steen in het collier een 19de-eeuwse diamant is. Na taxatie bleek de werkelijke waarde maar liefst € 280.000. Op het moment van indienen van het verzoek tot echtscheiding is het collier op een waarde van € 350.000 getaxeerd. De aankoop in 2015 is betaald met € 500 spaargeld van Amelie en door inruil van een horloge dat Amelie in 2002 van haar tante geschonken heeft gekregen.

Welk bedrag moet Amelie aan Lodewijk voldoen in verband met de verrekening van de waarde van het collier met diamant?

- a. € 175.000
- b. € 70.000
- c. € 35.000
- d. € 14.000

Vraag 22.

Orlando (M) en Pamela (V), getrouwd in 2003, hebben zes kinderen (4, 9, 11, 13 (tweeling) en 16 jaar oud). Orlando heeft in 2020 een verzamelinkomen van € 36.500 en Pamela van € 39.200. De ouders van Pamela hebben aan alle kleinkinderen, na de geboorte van de jongste, jaarlijks zowel aan hen als aan Pamela gelden onder uitsluiting geschonken. Het saldo op 1 januari 2020 van de spaarrekeningen op naam van de kinderen bedraagt € 4.500 per kind. Pamela heeft een spaarrekening met op 1 januari 2020 een saldo van € 90.000. Dit saldo komt volledig voort uit onder uitsluiting van haar ouders ontvangen schenkingen.

Orlando en Pamela zijn in december 2019 gescheiden (inschrijving echtscheiding op 16 december 2019). Op 1 november 2019 is Pamela met de drie jongste kinderen in een andere huurwoning gaan wonen (BRP ingeschreven). Zij ontvangt voor deze kinderen de kinderbijslag.

De tweeling en de oudste zijn bij Orlando in de oude huurwoning blijven wonen, bij hem BRP ingeschreven en hij ontvangt voor deze kinderen de kinderbijslag. Na de scheiding verblijven alle kinderen om de week bij een van de ouders, met als wisselmoment de woensdagavond. De zorg voor de kinderen vergt de nodige energie dus zowel Orlando als Pamela denken voorlopig niet aan een nieuwe partner.

Hoe hoog is het kindgebonden budget waar Orlando en Pamela in 2020 recht op hebben?

a. Pamela nihil,	Orlando € 4.660
b. Pamela nihil,	Orlando € 5.580
c. Pamela € 4.478,	Orlando € 5.580
d. Pamela € 4.478,	Orlando € 4.660

Vraag 23.

Ismed (M) en Karina (V) zijn na een roerig 10 jarig huwelijk in 2019 gescheiden. Zij hebben samen 2 kinderen, Joeri (M, 8 jaar) en Jaéli (V, 5 jaar). Karina besteedt nauwelijks aandacht aan het wel en wee van de kinderen, hierdoor komt de volledige zorg op Ismed neer. Met hulp van zijn buurvrouw lukt dit, maar Ismed wil graag voorkomen dat, mocht hij komen te overlijden, Karina als enige de zeggenschap heeft over het vermogen van Joeri en Jaéli. Ismed krijgt het advies een testament te maken.

Hoe kan Ismed bij testament regelen dat Karina na zijn dood niet als enige de zeggenschap heeft over het vermogen van Joeri en Jaéli?

- Ismed kan in het testament de buurvrouw tot bewindvoerder benoemen.
- Ismed kan in het testament de buurvrouw tot executeur benoemen.
- Ismed kan in het testament door een tweetrapsmaking de buurvrouw tot verwachter benoemen.
- Ismed kan in het testament de buurvrouw als voogd benoemen.

Vraag 24.

Marije (V) woont sinds 1-8-2018 bij haar nieuwe partner Hans (M) in zijn koopwoning. Haar echtgenoot Jacques (M) is in de echtelijke woning blijven wonen (100% eigendom Marije, WOZ waarde € 510.000, onbelast). Omdat Marije van haar vermogen kan leven, werkt zij niet. Haar vermogen bedraagt op 1-1-2020 in totaal € 1.250.000 (€ 300.000 spaargeld en € 950.000 beleggingen).

Op 1-12-2019 heeft Marije zich BRP ingeschreven op het adres van Hans. Op 16-12-2019 is het echtscheidingsverzoek ingediend en op 20-1-2020 is de echtscheiding ingeschreven. Marije en Jacques waren gehuwd op huwelijkse voorwaarden met koude uitsluiting.

Omdat Jacques niet snel een andere vergelijkbare woning kan vinden/betalen, hebben zij in het convenant vastgelegd dat hij in ieder geval tot 1-1-2022 in de woning mag blijven wonen, hij alleen de gebruikerslasten betaalt en geen woonvergoeding verschuldigd is. Zowel Marije als Hans hebben geen kinderen. Omdat zij voor de toekomst de financiële zaken goed wilden regelen, hebben Marije en Hans op 20-1-2020 een notariële samenlevingsovereenkomst getekend. Marije en Hans doen in 2020 afzonderlijk aangifte inkomstenbelasting en brengen ieder het eigen heffingvrij vermogen in mindering op het eigen box 3 vermogen. Jacques woont nog steeds in de oude woning.

Ga in uw berekening uit van de volgende forfaitaire rendementen:

1 ^e schijf	2 ^e schijf	3 ^e schijf
1,8%	4,22%	5,330%

Hoeveel bedraagt het belastbaar inkomen uit sparen en beleggen van Marije in 2020?

- a. € 49.116
- b. € 52.057
- c. € 76.299
- d. € 79.240

Vraag 25.

Remco (M, geboren 1-3-1964) en Jasperina (V, geboren 9-8-1970) zijn op 1 december 2004 in Maastricht getrouwd. Jasperina heeft op 12 augustus 2020 een verzoek tot echtscheiding ingediend. Omdat zij meent niet in haar eigen levensonderhoud te kunnen voorzien heeft zij tevens om partneralimentatie verzocht. Remco vindt dat ze net als hij kan gaan werken nu ze geen kinderen hebben en ze behoorlijk is opgeleid. Remco's baan staat ook nog eens op de tocht door een mogelijke reorganisatie. De rechter verwijst Remco en Jasperina naar een mediator om te bezien of zij in onderling overleg afspraken kunnen maken over de gevolgen van de scheiding, waaronder de partneralimentatie. Tijdens het eerste gesprek bij de mediator geven Remco en Jasperina aan dat zij graag willen weten hoe lang ieder van hen wettelijk maximaal recht heeft op partneralimentatie.

Hoelang hebben Jasperina en Remco wettelijk maximaal recht op partneralimentatie?

- a. Beiden tot maximaal 5 jaar na de inschrijvingsdatum.
- b. Beiden tot maximaal 10 jaar na de inschrijvingsdatum.
- c. Jasperina tot maximaal 10 jaar, Remco tot maximaal 5 jaar na de inschrijvingsdatum.
- d. Jasperina tot maximaal 5 jaar, Remco tot maximaal 10 jaar na de inschrijvingsdatum.

Vraag 26.

Frederik (M) is geboren in 2001. Sinds de echtscheiding van zijn ouders in 2004 woonde hij 4 dagen in de week bij zijn vader en drie dagen van de week bij zijn moeder, Ellen (V). Sinds het overlijden in 2006 van zijn vader, woonde hij volledig bij zijn moeder.

De pensioenverzekeraar van zijn vader heeft tot het moment dat Frederik 18 jaar is geworden een half-wezenpensioen uitgekeerd. Ellen heeft dit geld volledig gebruikt als haar eigen inkomen. Frederik vindt dat Ellen rekening en verantwoording moet afleggen over het ontvangen half-wezenpensioen. Hij is van mening dat het half-wezenpensioen van hem is en daarom wil hij dat Ellen het volledig ontvangen bedrag aan half-wezenpensioen (ongeveer € 60.000) aan hem betaalt. Ellen is het hier absoluut niet mee eens. Zij vindt dat de uitkeringen behoorden tot haar vermogen en dat ze hier mee mocht doen wat zij zelf wilde.

Moet Ellen verantwoording afleggen over de uitgegeven half-wezenpensioenuitkeringen en loopt zij wettelijk het risico dat zij dit bedrag aan Frederik moet betalen?

- a. Ellen moet over de uitgaven rekening en verantwoording afleggen en, voor zover deze niet aan Frederik zijn besteed, aan hem betalen.
- b. Ellen hoeft over de uitgaven geen rekening en verantwoording af te leggen en geen bedrag aan Frederik te betalen.
- c. Ellen hoeft over de uitgaven geen rekening en verantwoording af te leggen, maar wel het gehele bedrag aan Frederik betalen.
- d. Ellen moet over de uitgaven rekening en verantwoording afleggen en het bedrag dat door haar is verkwist moet zij aan Frederik betalen.

Vraag 27.

Roy (M) en Eric (M) zijn sinds 2010 geregistreerde partners en hebben kort geleden besloten te gaan scheiden. Eric heeft in 2013 onder uitsluitingsclausule een schenking ontvangen van € 5.000. Dit bedrag staat inclusief de rente (totaal saldo € 5.800) op een spaarrekening op zijn naam. Roy en Eric hebben een gemeenschappelijke privérekening waar € 3.500 op staat. Roy heeft in 2019 bij een onlineshop voor € 12.500 sportvoeding en sportartikelen gekocht, die hij nog niet heeft betaald.

Hoe is vóór het indienen van het verzoekschrift tot ontbinding van het geregistreerd partnerschap de verhaalbaarheid en draagplicht van deze schuld wettelijk geregeld?

- a. De onlineshop kan zich verhalen op het totale saldo van de gezamenlijke privérekening en de bijgeschreven rente van de spaarrekening van Eric, draagplichtig is de gemeenschap.
- b. De onlineshop kan zich verhalen op de helft van het saldo van de gezamenlijke privérekening en de helft van de bijgeschreven rente van de spaarrekening van Eric, draagplichtig is Roy.
- c. De onlineshop kan zich verhalen op de helft van het totale saldo van de gezamenlijke privérekening, draagplichtig is Roy.
- d. De onlineshop kan zich verhalen op het totale saldo van de gezamenlijke privérekening, draagplichtig is de gemeenschap.

Vraag 28.

Zack (M) en Wendy (V) besluiten na een geregistreerd partnerschap van 12 jaar uit elkaar te gaan. Ze leven al drie jaar gescheiden en feitelijk wordt hun dochter Cindy (9, V) opgevoed door Timar (M), de nieuwe partner van Wendy. Cindy kan veel beter met Timar opschieten dan met haar eigen vader.

Zack en Wendy zijn het over de scheiding samen wel eens, maar over de vraag hoe na de scheiding de opvoeding van Cindy en omgang tussen Zack en Cindy geregeld dient te worden, zijn zij het op alle fronten oneens. Dit komt vooral omdat Zack niet om kan gaan met de woede uitbarstingen van Cindy en tegen het gebruik van medicijnen is voor haar ADHD-problematiek. Het uitspreken van de scheiding kan hierdoor niet op korte termijn, zoals ze hadden gehoopt.

Door welke wettelijke verplichting kan de rechter de scheiding niet op korte termijn uitspreken?

- a. Wendy moet eerst voorafgaand aan de scheiding de rechter verzoeken een mediator te benoemen voor het oplossen van het opvoedingsgeschil.
- b. Wendy moet eerst samen met Zack een ouderschapsplan opstellen.
- c. Wendy moet eerst de rechter vragen haar samen met Timar met het gezag te belasten.
- d. Wendy moet eerst de rechter verzoeken het gezag alleen aan haar toe te kennen, omdat Cindy klem of verloren is geraakt tussen haar en Zack.

Vraag 29.

Arnold (M) is in 1989 na een huwelijk van 10 jaar gescheiden van Fietje (V). De advocaat heeft destijds het echtscheidingsverzoek ingediend en de inschrijving bij de gemeente geregeld. Omdat zij geen noemenswaardige bezittingen hadden en geen huwelijkse voorwaarden hebben opgesteld, hebben zij verder geen afspraken in een convenant vastgelegd. Arnold heeft ook zijn pensioenfonds nooit geïnformeerd over zijn echtscheiding. Van zijn pensioenfonds heeft hij een brief ontvangen dat over twee maanden zijn pensioen ingaat. De laatste jaren is het pensioen helaas niet meer geïndexeerd, maar tussen 1989 en 2016 gelukkig wel.

Zijn goede vriend en collega Frans (M, gescheiden in 1997) is eind 2019 al met pensioen gegaan. Arnold heeft van hem begrepen dat de ex van Frans recht heeft op een substantieel deel van zijn pensioenuitkering. Arnold wil graag weten of ook Fietje nog recht heeft op een deel van zijn ouderdomspensioen.

Heeft Fietje recht op een deel van het ouderdomspensioen van Arnold?

- a. Nee, want de vordering van Fietje op het ouderdomspensioen is verjaard.
- b. Nee, want zij hebben de echtscheiding niet binnen twee jaar bij het pensioenfonds gemeld.
- c. Ja, zij heeft recht op verrekening van het op echtscheidingsdatum opgebouwd ouderdomspensioen zonder indexatie.
- d. Ja, zij heeft recht op verrekening van het op echtscheidingsdatum opgebouwd ouderdomspensioen inclusief indexatie.

Vraag 30.

Jelmer (M) is gescheiden van Sifra (V). Samen zijn zij de ouders van Ashwin (M) en Deborah (V). Na de scheiding zijn de kinderen bij Sifra blijven wonen; twee weekenden per maand zijn zij bij Jelmer. Sifra trouwt met de weduwnaar Hachim (M) en binnen een jaar wordt hun gezin uitgebreid met de geboorte van hun zoon Gavin. Sheila, de minderjarige dochter uit het eerste huwelijk van Hachim, is blij dat zij twee jaar na het huwelijk door Sifra wordt geadopteerd. Zij voelt zich nu eindelijk een echte zus van de andere kinderen. Helaas houdt het droomhuwelijk van Sifra en Hachim geen stand. Na zes jaar besluiten zij te scheiden. Een week na het indienen van het echtscheidingsverzoek trekt Sifra met alle kinderen bij Jelmer in (BRP ingeschreven), met wie zij al die tijd een goede relatie heeft onderhouden. Zij zijn van plan, direct nadat de echtscheiding van Sifra en Hachim officieel geregeld is, opnieuw met elkaar te trouwen. Zover komt het helaas niet, Sifra komt nog voor de scheiding is uitgesproken en ingeschreven bij een auto-ongeluk om het leven.

Wie is/zijn, naast Ashwin, Deborah en Gavin, wettelijk erfgenaam van Shifra?

- a. Jelmer en Sheila
- b. Hachim en Sheila
- c. Jelmer
- d. Hachim

***** Dit was de laatste vraag van dit examenonderdeel *****